MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022
aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Eesti Teadusagentuur

registrikood: 90000759

tänava/talu nimi, maja ja korteri number: Soola tn 8
linn: Tartu linn, Tartu linn
vald: Tartu linn
maakond: Tartu maakond
postisihtnumber: 51004

telefon: +372 7300324
faks: +372 7300336
e-posti aadress: etag@etag.ee
veebilehe aadress: http://www.etag.ee/

Sisukord

Tegevusaruanne **3**

Raamatupidamise aastaaruanne **23**

Bilanss **23**

Tulemiaruanne **24**

Rahavoogude aruanne **25**

Netovara muutuste aruanne **26**

Raamatupidamise aastaaruande lisad **27**

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted **27**

Lisa 2 Raha **28**

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed **29**

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad **30**

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad **30**

Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad **31**

Lisa 7 Kasutusrent **31**

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed **32**

Lisa 9 Annetused ja toetused **33**

Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused **33**

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud **34**

Lisa 12 Tööjõukulud **34**

Lisa 13 Muud kulud **35**

Lisa 14 Seotud osapooled **35**

Aruande allkirjad **36**

Vandeaudiitori aruanne **37**

2022 a tegevusaruanne

Sihtasutuse Eesti Teadusagentuur (edaspidi ETAG) tegevusaruanne annab ülevaate kõige olulisematest tegevustest ja arengutest 2022. aastal.

ETAGi missiooniks on toetada riikliku teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundamist ja elluviimist ning aidata kaasa teadus- ja uuendustegevuste sotsiaalse ja majandusliku mõju ning sünergia kasvule.

ETAGi asutas Eesti Vabariik 1. märtsil 2012. a SA Eesti Teadusfond ja SA Archimedes teaduskoostöökeskuse osakonna ühendamisel, asutajaõigusi teostab haridus- ja teadusministeerium (edaspidi HTM). ETAG kuulub HTM-i haldusalasse ning koostööd ministeeriumi ja sihtasutuse vahel reguleerib koostöö- ja halduslepingu.

ETAGi strateegilist juhtimist ja järelevalvet teostab haridus- ja teadusministri nimetatud seitsmeliikmeline nõukogu, mille kohustused ja õigused on määratud sihtasutuse põhikirjas. ETAGi tööd juhib ja tegevuse eest vastutab nõukogu poolt kinnitatud juhatus. Eesti teadus- ja arendustegevuse kvaliteedi hindamiseks töötab sihtasutuse juures hindamisnõukogu, mis on moodustatud erinevate teadustegevuse valdkondade tunnustatud ekspertidest. Hindamisnõukogusse kuulus 2022. aastal 20 liiget, sealhulgas nõukogu esimees, kelleks on ETAGi juhatuse esimees.

Sihtasutuse sisekontrolli korraldab kvaliteedijuht, kes on juhatusele nõuandev isik ja kelle ülesanded on kirjeldatud ametijuhendis.

ETAGis on kuus osakonda, millest viis on põhitegevuste ja üks tugitegevuste korraldamiseks. ETAG asub Tartus (Soola 8), kuid kolm töökohta paiknevad ka Tallinnas (Tõnismägi 5a). Lisaks asub Brüsselis Eesti teadus- ja arendustegevuse kontaktbüroo.

Sihtasutuse põhikirjaline ülesanne on toetuste eraldamise teel teadus- ja arendustegevuse finantseerimine ning sellekohase riikliku teaduspoliitika elluviimine ja rakendamine, toetuste kasutamise tulemuslikkuse ja mõju analüüs ning rahvusvahelistes teadusprogrammides osalemise korraldamine vastavalt Eesti, Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste programmide ning ETAGile halduslepinguga määratud riiklike ülesannete raames eraldatud vahenditele.

ETAGi 2022. aasta tegevuskava lähtus ETAGi arengukavas püstitatud strateegilistest eesmärkidest ja asutuse põhikirjalistest ülesannetest.

2022. a tegevused olid suunatud arengukavas püstitatud viie strateegilise eesmärgi saavutamiseks:

1. Eesti teaduse rahastamise süsteem on terviklik, kooskõlaline ja toetab Eesti ühiskonna heaolu kasvu
2. Eesti on aktiivne rahvusvahelises teaduskoostöös ja väljapaistval positsioonil Balti-Põhjamaade teadusruumis
3. Eestis on teadus nähtav ja hinnatud
4. Eesti poliitika on teadus- ja tõenduspõhine
5. ETAG on tõhusalt toimiv organisatsioon, kus töötab tark ja pühendunud meeskond

Eesmärkide täitmisel olid 2022. a. prioriteedid:

1. Tõukefondide uue perioodi meetmete elluviimise ettevalmistamine. Haridus- ja teadusministeeriumi plaanide kohaselt käivituvad mitmed meetmed juba 2023. a algul. Võrreldes käimasoleva perioodiga on muutusi nii meetmete tegevustes kui ka elluviimises. Üks olulisemaid tegevusi on tippkeskuste meetme elluviimise ettevalmistamine.
2. Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse toetamine. Alanud arutelud ministeeriumide teadusnõunikega näitavad, et ministeeriumid soovivad ETAGilt nõu ja tuge nii oma rahastusinstrumentide kavandamisel kui ka konkreetsete taotlusvoorude läbiviimisel. Tuleb välja selgitada konkreetsed mahud ja kavandada toimiv koostöö.
3. Uurimistoetuste taotluste hindamise korralduse parendamine. Hindamise paremaks korraldamiseks on vaja analüüsida erinevaid võimalusi, sh paneelhindamisele üleminekut ja pidada arutelusid huvipooltega, mille tulemusena käivitatakse hindamiskorralduse parendamiseks vajalikud protsessid.

Uute programmide käivitamiseks toimus arvukaid nõupidamisi, kus ETAGi töötajad aktiivselt osalesid. Suuremahulisem töö oli fookusvaldkondade teekaartide koostamine ja sobivate mõõdikute väljapakkumine. Aasta lõpuks valmisid mitme meetme toetuse andmise tööversioonid.

Koostöö tihendamiseks valdkondlike ministeeriumidega toimusid igakuised kohtumised. Koostati ülevaade ministeeriumites valdkondliku teadus- ja arendustegevuse (TA) rahastamise korraldamise võimalikest variantidest ning tutvustati seda ministeeriumite teadusnõunikele. Vaatamata toimunud nõupidamistele on ministeeriumid seisukohal, et soovivad ise oma teadus- ja arendusetegevuse rahastamist korraldada. Samas oli ETAGi nõu oodatud. Nõustati kultuuriministeeriumi teadus- ja arendustegevuse programmi koostamisel. Eestile parima valdkondliku TA korralduse kujundamine jätkub 2023. aastal.

Uurimistoetuste taotluste hindamise korralduse parendamiseks viidi ellu juba 2020. a kavandatud rahvusvahelistes eksperdikomisjonides taotluste hindamisele üleminek. Selle tulemusena paranes ja ühtlustus taotluste hindamise kvaliteet ja lühenes menetlusprotsess.

1. Eesti teaduse rahastamise süsteem on terviklik, kooskõlaline ja toetab Eesti ühiskonna heaolu kasvu

ETAG menetles 15 teadus- ja arendustegevuserahastusskeemi, sealhulgas kolme riiklikku rahastusinstrumenti: uurimistoetusi (sh ka tagasipöörduvate teadlaste ja Eestisse saabuvate järeldoktorite mobiilsusgrante),, arendusgrante (vastavalt PUT, EAG) ja tuumiktaristu toetusi (TT).

PUT mahu kasv 4 mln euro võrra ehk 8 protsenti aitas väljuda pikki aastaid kestnud uute taotlusvoorude mahtude suurest kõikumisest (tsüklilisusest). PUT menetlemisel oli olulisemaks muudatuseks üleminek rahvusvahelistes eksperdikomisjonides taotluste hindamisele, mille eesmärgiks oli parandada ja ühtlustada taotluste hindamise kvaliteeti ja lühendada

menetlusprotsessi. Kokku moodustati 17 (alam)valdkondlikku eksperdikomisjoni. Erinevalt varasematest hindamistest osalesid taotluste hindamises ainult väliseksperdid (vähendab huvide konfliktist tulenevat riski ja tagab hindamise sõltumatuse). Lisaks rahvusvahelistele eksperdikomisjonidele moodustati ka kaks Eesti ekspertidest koosnevat komisjoni. (1) Taotluste teaduseetika ja andmehalduse aspekte hindas esmakordselt eraldiseisev teaduseetika ja andmehalduse ekspertkomisjon, viies teaduseetika ja andmehalduse hindamise uuele kvaliteeditasemele, mida plaanime jätkata ka järgnevatel aastatel. (2) Eraldi eesti ekspertidest moodustatud komisjon hindas järeldoktorigrandi taotlusi. Uurimistoetuste eelarve suurendamine riigieelarves võimaldas lisaks järeldoktori- ja stardigrandi mahtude suurendamisele ning stardigrandi perioodi pikendamisele viiele aastale, suurendada ka grupigrandi mahtusid nii uues algavas voorus kui ka juba käimasolevatel grantidel.

Grantide 2022. a taotlusvooru tutvustamiseks korraldati neli veebinari: esmakordselt eraldi üritusena TA-asutuste teadusosakondadele (osalejaid 24) ja samuti esmakordselt eraldi üritustena järeldoktori- ja stardigrandi taotlejatele (osalejaid 64), rühmagrandi taotlejatele (osalejaid 93), ja granditaotlejatele inglise keeles (osalejaid 46). Võrreldes eelmise aastaga oli osalejaid pisut vähem, mis oli tingitud ilmselt eelkõige kahest asjaolust – et rühmagrandi taotlemise veebinaril oli osalejate limiit väiksem kui huviliste arv ning kuna teadlased olid informeeritud, et veebinarid salvestatakse ja on järelvaadatavad ETAGi kodulehel.

PUT taotlusvooru (maht 10,2 mln eurot) laekus 341 uut taotlust, ehk 1 taotlus rohkem kui eelmisel aastal. Tehnilise kontrolli järel võeti menetlusse 335 taotlust aastases kogumahus 55,7 mln eurot. ETAGi juhatus otsustas hindamisnõukogu ettepanekul rahastada 66 uut grandiprojekti (9 järeldoktori, 18 stardi- ja 39 rühmaprojekti).

Menetleti 17 tuumiktaristu tegevusaruannet ja jätkutaotlusi, mis rahuldati kogumahus 1 165 000 eurot.

2022.a. lõpus valmistati ette ja kinnitati arendusgrandi ning tagasipöörduva teadlase toetuse 2023.a. taotlusvooru tingimused ja korrad.

Grandilepingute tingimuste täitmise üle järelevalve valimis oli kuus 2021. aastal lõppenud stardi- ja rühmaprojekti viiest asutusest. Järelevalve käigus küsisime asutustelt väljavõtet kulude kohta ning kontrollisime nende abikõlblikust. Järelevalve tulemusel selgus, et projektides tehtud kulud olid kõikide projektide puhul abikõlblikud. Mõnede projektide juhid järelvalve tõttu pidid täiendama lõpparuande finantsaruannet.

RITA programm, mis aitab kaasa riigi rolli suurendamisele teadus- ja arendustegevuse uuringute tellimisel, on lõppemas. Uusi uuringuid ei tellitud ja käimasoleva RITA 1 majandusmudelite uuringutele tehti lisanduv rahastusotsus 70 tuh euro kohta. Kokku on programmist toetatud 164 uuringut kogumahus 23 616 302 eurot.

RITA tegevuse 1 raames on lõppenud 19 uuringut, mille lõpparuanded on ETAGi kodulehel. Majandusmudelite uuringut täiendati Ukraina kriisi teemadega, mistõttu lõpeb see 2023. a kevadel.

RITA tegevuse 2 raames uusi uuringuid ei tellitud, kuna eelarve oli täies mahus broneeritud. Lõppesid 21 uuringu tegevused. Kokku on programmist toetatud 118 uuringut.

Ressursside väärindamise programmi (ResTA) raames menetleti toidu valdkonna uurimisprojektide vahearuandeid ning kõik kuus vahearuannet kiideti heaks. Menetlusse võeti veel ka 4 maapõueressursside valdkonna vahearuannet ning nende ja puidu valdkonna vahearuannete heakskiitmine toimub 2023. a.

Seoses tõukefondide 2014-2020 perioodi lõppemisega ja jätkuva vajadusega välisteadlaste lisandumise järele, jätkati sissetulevate järeldoktorite ja tagasipöörduvate teadlaste taotlusvoorude läbiviimist. Mobilitas Pluss vahendite asemel rahastati edukaid projekte riigieelarvelistest vahenditest. Tähtajaks laekus 81 järeldoktori (JD) ning 22 tagasipöörduva teadlase (TP) toetuse taotlust. Menetlusse võeti 74 JD taotlust. Otsustati toetada 16 projekti. Lisaks rahastati ETAGi juhatuse käskkirja alusel erimeetmega ka ühe Ukrainast pärit teadlase JD taotlus. 22 menetletud TP projektist otsustati toetada 11.

Käivitati toetusskeem Eestisse saabunud Ukraina teadlaste lühiajalise stažeerimise (kuni 3 kuud) toetamiseks Eesti ülikoolides. Stažeerimise eesmärk on tutvustada Eesti ülikoolides toimuvat teadustöö korraldust, avardada Ukraina teadlaste võimalusi end ametialaselt täiendada ning soodustada laiemalt koostööd Eesti ja Ukraina teadlaste vahel. Meede algas 2022. a. mais ja kestis aasta lõpuni. Toetati 27 stažööri, plaanitud 50 asemel, mis näitab, et nõudlus sellise toetuse järele oli oodatust madalam.

Lisaks käivitati toetusmeede Ukraina sõjapõgenikest teadlaste kaasamiseks stardi- ja rühma- ning arendusprojektidesse. Hindamisnõukogu otsusega pikendati seda toetusmeedet kuni 2023. a. oktoobri lõpuni. 2022. a. kaasati stardi- ja rühmaprojektidesse 12 Ukraina teadlast. Mõne teadlase puhul on toetuse esimene periood (st kuni 6 kuud) läbi saanud ning on esitatud uued taotlused järgmiseks perioodiks.

Granditaotluste hindamise toetamiseks vajaliku informatsiooni kogumise ja analüüsi käigus koostati bibliomeetriline taustainfo ja PUT taotlusvooru statistiline ülevaade ning muid toetavaid informatiivseid materjale ekspertkomisjonidele ja hindamisnõukogule.

Viidi läbi Tallinna Tehnikaülikooli tehnika ja tehnoloogia ning loodusteaduste valdkonna rahvusprofessuuride sihtevalveerimine ja TBD Biodiscovery OÜ korraline evalaveerimine. Viimase puhul oli otsus negatiivne. Alustati IKT valdkonna teaduse sihtevalveerimise protsessi ettevalmistamist.

Valmis „Uurimistoetuste ja baasfinantseerimise uue kontseptsiooni (2016) rakendamise analüüs“. Töörühma arutelude tulemusena koostati üldised ettepanekud ja soovitused.

Soolõime valdkonnas jätkusid projekti GEARING-Roles tegevused, mille raames koostati raport võrdõiguslikkuse kava täitmisest ja GEARING-Roles projekti raames toimus kava täitmise hindamine.. Välishindamise raportis toodi välja, et ETAG on partnereid kaasates näidanud positiivselt oma eeskuju. Projekti raames korraldati edukalt hübriidvormis rahvusvaheline konverents, millest kohapeal võttis osa 46 ja virtuaalselt 159 isikut.

2. Eesti on aktiivne rahvusvahelises teaduskoostöös ja väljapaistval positsioonil Balti-Põhjamaade teadusruumis

Eesti teadlaste üleeuroopalises teaduskoostöös osalemist toetab ETAG nii rahaliselt kui ka informatsiooni jagamise ja nõustamisega. ETAG täitab Euroopa Liidu raamprogrammi „Euroopa horisont“ („Horizon Europe“, HEU) Eesti kontaktpunktide võrgustiku ülesannet. Aasta jooksul lisandus kaks konsultanti. Tööd alustas raamprogrammi innovatsiooni valdkonna konsultant (EIT/EIC NCP). See uus loodud ametikoht on paralleelselt nii EIS-is kui ka ETAGis ning selle eesmärgiks on nõustada raamprogrammi taotlejaid innovatsioonimeetmete osas. Euroopa Komisjoni initsiatiivil lisati riiklike konsultantide (National Contact Point, NCP) struktuuri missioonide NCP ning ETAGis loodi IV kvartalis vastav ametikoht, mille ülesandeks on koostöös HTM-iga siseriikliku missioonide koordinatsiooni väljatöötamine.

Koostöös Euroopa Komisjoni ja ministeeriumidega (KEM, MEM, MKM) valmistati ette Euroopa Horisondi partnerluste (Water4All, Biodiversa+, DUT (Driving Urban Transitions) ja CET (Clean Energy Transition) taotlusvoorud, nõustati taotlejaid, abistati sekretariaati ekspertide ja teadusnõukogu liikmete otsimisel, teostati taotlejate sobivuskontroll. Lisaks uutele EL partnerlustele jätkuvad ka mitmed Horisont 2020 ajal alanud ERANet võrgustikud oma tööd. Partnerlustes aktviiseks osalemiseks toimus väga tihe ja konstruktiivne koostöö MKM-iga, KeM-iga, MeM-iga ja SoM-iga. Julgeoleku teemadel on tihenenud koostöö KAM-i ja SIM-i teadusnõunikega ning teiste turvalisuse valdkonnaga seotud institutsioonidega Eestis eesmärgiga anda järgmisesse sisejulgeoleku tööprogrammi laiapindne ja Eesti ning Eesti asutuste huve kajastav sisend.

Koostöös Euroopa Komisjoniga alustati partnerlustes osalemise edukuse ja mõju seiresüsteemi loomist. Eesti siseselt loodi ETISe andmete baasil veebipõhine partnerluste seire rakendus, mis võimaldab saada ülevaate sellest, millistel partnerluste konkurssidel on Eesti taotlejad olnud edukad, millistesse fookusvaldkondadesse või teadusvaldkondadesse rahastuse saanud partnerlused panustavad, kes on projektide elluviijad (asutused, koordinaatorid, partnerid), millised on rahastusallikad. Rakendus lihtsustab oluliselt ka eelarve planeerimist ning koondab erinevate rahastajate infot aastate lõikes. Raamprogrammide „Horisont 2020“ ja „Euroopa horisont“ raames rahastatud partnerluste projektide info on ETISes korrastatud ning rakendusse üle kantud. 2023.a toimub rakenduse testimine ja täiendamine. Rakenduses loodud graafikuid on võimalik tulevikus kuvada Teadussilmas.

Eesti kosmosepoliitika ja -programmi 2020-2027 mõõdikute tarbeks aidati seirata kosmosega seotud teaduspublikatsioone, korraldati kosmoseteaduse komitee koosolekuid, osaleti Eesti Kosmosenõukogu töös ning ESA PRODEX programmi põhimõtete väljatöötamises.

Jätkati Eesti esindamist rahvusvahelistes teadustaristutes, mis on nimetatud teekaardil ning mille liige Eesti on. Eesti teadlastele rahvusvaheliste teadustaristute tegevustest ja võimalustest osa saamiseks koordineeriti tegevusi, korraldati infovahetust ja toetati rahaliselt. Panustati CERNi täisliikmeks saamiseks vajalikku enesehindamise raporti koostamisse. Kaasrahastati EuroHPC kompetentsikeskuste projekti, mis võimaldab Eesti teadlastel kasutada EUROHPC LUMI superavutuskeskuse võimalusi. Toimusid Euroopa biopankade teadustaristu BBMRI ERIC Steering Committee arutelud ja Assembly of Members koosolek, Euroopa Teaduspilve (EOSC) Steering Boardi koosolek ning Euroopa loodusteaduslike arhiivide taristu DiSSCo Funders Forumi koosolek. Jõudis lõpule pikk protsess, mille tulemusena Riigikogu ratifitseeris Eesti täisliikme staatuse Euroopa Molekulaarbioloogia Laboratooriumis (EMBL).

Töötati välja uus rahastusmeede, mille eesmärgiks on toetada Eesti asutusi, kes teevad koostööd rahvusvaheliste teadustaristutega eelarvega 500 000 eurot aastas. Meede käivitub eeldatavasti 2023. aasta I kvartalis.

Vahendati EL missioonide infot ning nõustati missioonide taotlusvoorudes osalejaid. Teadlikkuse suurendamiseks EL missioonidest korraldati 11 veebiseminari (6 eestikeelset ja 5 Brüsseli esinduse ja partnerite koostöös korraldatud ingliskeelset). Kokku osales missioonide teemalistel veebiseminaridel 594 osalejat (+ 858 vaatamist Youtubes). Lisaks toimus arvukalt partnerlusteemalisi veebiseminare ning partnerluste töörühmade koosolekuid.

HEU-s osalemisel toe pakkumiseks võeti süsteemselt ühendust kõigi edukate taotlejatega, et pakkuda neile tuge nii konsortsiumilepingu sõlmimisel kui ka projekti edasisel administreerimisel. Käivitati regulaarsete veebiseminaride sari edukatele taotlejatele, et informeerida neid rahastamisreeglitest, kulude dokumenteerimise nõuetest ja aruandlusest, osalejaid oli kahel esimesel veebiseminaril kokku 190. Samuti nõustati kolme Eestist esitatud Teamingu täistaotluse koostajat, kellest kaks osutusid edukaks. Kuue aasta jooksul toetab Euroopa Komisjon kahte Tartu Ülikooli juhitavat teaduskonsortsiumi (sünteetilise bioloogia digitaliseerimine ja personaalmeditsiin) 30 mln euroga.

Uute taotlejate ringi laiendamiseks korraldati viis praktiliste ülesannetega koolitust algajatele Euroopa horisondi taotlejatele, sh erialaliitude arendusnõunikele jt ettevõtlusega seotud osalejatele, osalejaid kokku 75.

Koostöös Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasustusega koordineeriti ja nõustati HEV innovatsiooni programmides osalemist. Korraldati 6 innovatsiooni meetmeid tutvustavat infoüritust (osalejaid kokku üle 300).

Jagati raamprogrammi koordineerimise kogemusi Leedu ja Läti kolleegidele ning Tartu Ülikooli grandikeskuse töötajatele.

Korraldati Eesti osalemist Euroopa teadus- ja tehnoloogiaalases koostöövõrgustikus COST (European Cooperation in Science and Technology). Täitus 25 aastat Eesti osalemisest COST koostöövõrgustikus, mida tähistati konverentsiga “25 years of Estonia’s membership in COST”. Konverentsil avati COST-is osalemise problemaatikat erinevatest Eestile aktuaalsetest vaatenurkadest. Eelnevalt koostati ülevaated Eesti senisest osalusest COST-is nii eesti kui ka inglise keeles ja COST-iga seotud inimeste lugude põhjal kollaaž´. Eesti teadlased olid edukad COST-i taotlusvoorus, osaledes kaastaotlejana 39 edukas taotluses, st 56% edukates taotlustes, neist ühes juhttaotlejana. Aasta jooksul liitus 68 teadlast 49 algava või juba alanud projekti korralduskomiteega. Eesti liikmeid (kokku 318 inimest) on COST-i projekti korralduskomitees 203, st 75%-s kokku 269st COSTi projektist.

Eesti teadlaste ERC grantide taotlemisel edukuse suurendamiseks võimaldati seitsmel teadlasel minna õppevisiidile mõne ERC grandi hoidja juurde, ühele teadlasele osaleda ERC intervjuukolituses. ERC mentorlusprogrammis osalemise käigus toetati 14 teadlase ERC taotluste mentorlustegevusi.

ERA-NETid (European Research Area Networks) on TA rahastavate asutuste võrgustikud, mille peamiseks eesmärgiks on teadlastele suunatud taotlusvoorude korraldamine. ETAG rahastas

2022. aastal 32 ERA-NET võrgustiku projekti, milles osalesid Eesti teadlased, kogusummas 2,3 mln eurot,.

ETAG osaleb ERA-NET-i CHANSE'i sekretariaadi töös, kus taotlusvooru tulemusena sai positiivse otsuse 26 projekti, millest neljas osalevad Eesti teadlased. Eesti partnerite eelarved projektides moodustavad kokku 826 123 eurot, millest 460 000 katab ETAG ning ülejäänud toetussumma tuleb Euroopa Komisjonilt. Projektid algasid 2022. a sügisel ning kestavad 2–3 aastat.

Jätkati Mobilitas Pluss programmi raames tegevuste „partnerite toetamine algatustes osalemiseks" ja „ERA-NET projektides osalemise toetamine" käimasolevate projektide haldamist. Uusi projekte 2022. a. ei toetatud, 2023. a. jätkuvad veel kokku 8 projekti.

Raamprogrammi ja COST-i projektides juhtpositsiooni võtmise stimuleerimiseks eraldati ettevalmistustoetust kokku 73 projektitaotlusele (kokku 336 000 eurot), neist 1 COST taotlusele ja 8 ettevõtetele). Balti boonust maksti 7 taotlejale.

NordForski (NF) teadus- ja innovatsiooniprogrammidest selgusid jätkusuutliku põllumajanduse ja kliimamuutuste programmi (Sustainable Agriculture and Climate Change) tulemused, kus rahastuse sai seitse projekti, millest nelja on kaasatud Eesti teadlased. ETAG toetab 3 Eesti osaprojekti elluviimist kokku 300 000 euroga ja MeM ühte Eesti osaprojekti 100 000 euroga. Kokku toetab ETAG kolmes NordForski programmis (avaliku sektori digitaliseerimine, COVID-19 terviseandmed ja jätkusuutlik vesiviljelus) viit projekti kogumahuga 600 000 eurot. Osaleti uue NF ühisprogrammi loomises, mis keskendub rohepöörde temaatikale.

Jätkakti EMP Balti teaduskoostöö programmi elluviimise koordineerimist. Seitsmest Eesti voorus rahastatud projektist kolm on täitnud kavandatud tööplaani täismahus ning neli väikeste mööndustega. Projektide tulemusena on avaldatud 12 ühispublikatsiooni. Alustati programmi lõpphindamise korraldamise ettevalmistustöödega.

ETAG vahendab JSPS-i (Japanese Society for Promotion of Science) järeldoktorite stipendiumi teadustööks Jaapanis kõigis teadusvaldkondades. Taotluse esitas neli teadlast, anti välja üks stipendium.

ETAGi ja Taiwani teadusministeeriumi (MOST) vahelise koostööprogrammi raames toimunud konkursile esitas taotluse neli teadlast ja neist otsustati toetada kolme.

Eesti-Prantsuse J. F. Parrot' ühisprogrammi raames rahastatakse Eesti ja Prantsuse teadlaste reisigrante, taotlusvoor toimub üle aasta. Korraldati taotlusvoor, kuhu laekus 17 taotlust ja otsustati rahastada 11 koostööprojekti.

Brüsseli büroo jätkas koostöös Balti (ja ka teiste IGLO büroodega) Euroopa horisondi teemal veebiseminaride korraldamist. Toimusid mitmed ühisüritused erinevatel teemadel (nt SoE skeem, missioonid (mulla tervis, ookeanid), IKT partnerlusüritus jne) ja eesmärkidel (info jagamine, partnerlusüritus, oma kompetentside näitamine jne). Korraldati õppevisiite teadus- ja arendusnõunikele, EIS-iga koos korraldati õppevisiit teadlastele, ettevõtjatele ja teadusadministraatoritele. Korraldati Euroopa horisondi Teaming programmiga seotud kolm temaatilist üritust (personaalmeditsiin, sünteetiline bioloogia, energiatõhus ehitus). Toimus konkurss Brüsseli büroosse töötaja leidmiseks. 2023. a jaanuaris alustab büroos senise ühe töötaja ja püsistažööri asemel kaks täiskohaga töötajat.

Osaleti aktiivselt Science Europe töörühmades (Open Science, Research Culture, Horizon Europe, Green and Digital Transition, High Level Policy Network, Task Force Monitoring Cross-Border Collaboration ja Science Communication).

Eestis töötavaid välisteadlasi toetati EURAXESSi võrgustiku kaudu ning Eestis avanevaid teadustöökohti hallati läbi üleeuroopalise EURAXESSi portaali. Suur osa tegevustest oli seotud Ukraina pagulasteadlaste nõustamise ja teavitamisega. Osaleti projekti ERA Talent Platform ettevalmistamises, mille eesmärgiks on toetada teadlaste karjääriarendamist ja geograafilist mobiilsust. Algas koostöö VäMi üleilmse eestluse meeskonna loodud „Eesti *talentpool*´i" töörühmaga, kuhu kuuluvad veel HARNO, MKMi ja Riigikantselei esindajad ja mille põhitegevuseks on tugevdada diasporaavõrgustikke ja nende kontakti Kodu-Eestiga.

2022. aasta alguses sai positiivse rahastusotsuse teadusnõustamise teemaline koostööprojekt "Building capacity for evidence-informed policymaking in governance and public administration in a post-pandemic Europe", mille raames osaleti JRC ToT (Training of Trainers) koolitusprogrammis. Toimunud koolituse raames õpiti, kuidas tõhusalt kommunikeerida teadustulemusi avalikkusele ja poliitikakujundajatele ning suurendada teaduse mõju poliitikale. Saadud teadmisi jagatakse Eesti teadlastele ja teaduskommunikaatoritele kavandatud koolitusplaani järgi.

Tutvustati JCR koostöövõimalusi ja -pakkumisi ning jagati infomaterjale sihtgruppide võrgustikes mitmetes erinevates valdkondades (näiteks infrastruktuuride kasutusvõimalused, tööpakkumised kui ka erinevate uuringute tulemused).

Projekti „Joint EEA-Baltic Cooperation Platform for Research Managers" raames, mille eesmärgiks on soodustada koostööd EMP ja Balti riikide teaduskorraldajate ja teaduspoliitika kujundajate vahel, korraldati koolitused EMP ja Balti NCP-dele, et arendada koolituste, seminaride ja konverentside korraldamiseks ning modereerimiseks vajalikke oskusi. ETAGi Brüsseli büroo (ELO) koostöös Leedu (LINO) ja Norra (NORCORE) büroode ning Islandi RANNIS-ega korraldas Brüsselis EMP ja Balti riikide teadusadministraatoritele, projektijuhtidele, koordinaatoritele, EL-nõunikele jt Brüsselis linnade ja keskkonna teemalise õppevisiidi. Korraldati Tartus rahvusvaheline konverents "Rahastavate organisatsioonide roll muutuvas maailmas – ETAG10", kus osalesid lisaks Norrale ja Islandile kolleegid mitmetest Euroopa riikide teadusnõukogudest, sh Science Europe'ist (kohapeal osales 84 inimest). EARMA konverentsil Oslos esineti ettekandega projekti „Joint EEA-Baltic Cooperation Platform for Research Managers" tegevustest.

Kokku korraldati aasta jooksul 87 üritust (infopäeva, seminari, koolitust, konverentsi), millest võttis osa 3686. Vastati 2651 päringule. Lisaks konsulteeriti teadlasi ja teadusasutusi, ettevõtteid, ministeeriume ja teisi riigiasutusi.

3. Eestis on teadus nähtav ja hinnatud

Ühiskonnas teaduse tutvustamist ja väärtustamist toetavad suures osas TeaMe+ programmi tegevused, mida rahastatakse tõukefondidest. Lisaks rahastatakse tõukefondidest RITA, RESTA ja Mobilitas+ programmide tulemuste tutvustamist.

Eesti teaduse tutvustamiseks valmistati ette TeadusEST sari (10 episoodi), mille fookus on tippkeskustel ja 4 minuti klipid: „Tähelepanu: tegemist on teadusega!“, mis lähevad eetrisse 2023. a. algul. Jätkati teadusuudiste portaali Novaator toetamist. Novaatoris avaldati kuus SekMo ja ResTA teemal tellitud artiklit.

ETAGi rahastatud teadusprojektide tutvustamiseks koostati lõppenud uurimisprojektide tulemustest neljandat korda eelmisel (2021) aastal lõppenud grandiprojektide tulemuste e-kogumik **„Teadusrikas Eesti“.** Valmis kuus videot teemal „Kuidas teadus ühiskonda teenib? ja kolm SekMo meetme videot, milles teadlased räägivad, miks nad ettevõtetega koostööd teevad. Jätkati iganädalase Vikerraadio „Nutikas“ rubriigiga, eetris oli 40 saadet.

SekMo ja ResTA programmi tegevusi tutvustati sTARTUp Day raames toimunud seminaridel „Research to the Rescue“, „Who’s afraid of the scientist?“ ja kõrvalüritusel „Tastes Like Innovation“. SekMo raames korraldati kuus teadlaste ja ettevõtjate kokkuviimise sündmust ehk kiirkohtingut erinevates valdkondades, kus osales kokku ca 250 osalejat.

Noorte teadussaade **„Rakett 69“** 12. hooaeg jõudis eetrisse. Vaatajate arv kokku küündis 1,75 miljonini (samal tasemel 11. hooajaga). Saateid "Rakett 69" (sh esmaesitused ja kordused) vaatas vähemalt 15 minutit kokku 331 000 (koos järelvaatamisega 367 000) inimest (vanuses 4+ aastat). Saated käsitlesid laia teemaderingi (keemia, füüsika, elektroonika, lennundus, kosmos, mõõtmine, meeskonnatöö).Viidi läbi hange 13. hooaja eetrisse viimiseks.

Eetrisse jõudis **„Uudishimu tippkeskuse“** viimane, 5. hooaeg, mida vaatas 672 000 inimest (4. hooaeg (1,1 miljonit). Vaatajate arvu langus on põhjendatav võrreldes eelmise hooajaga halvema eetriajaga (liiga hiline kellaaeg). Hooaja raames kajastati virtuaalreaalsust, ravimitööstust, vähiravi arenguid, harrastusteadust, kosmosetehnoloogiaid, kliimamuutuseid jpm. Uudishimu tippkeskuse uut hooaega ei ole plaanis tellida.

Teadus- ja tehnoloogiapakti tegevuste raames populariseeriti inseneeriat, tutvustati veebilehte www.inseneeriapuu.ee ning koolide ja kooliväliste partnerite koostöövõimalusi paljudel üritustel. Märkimist väärib teadushariduse konverents „Loodusteadused meie sees ja ümber – tervis ja keskkond“, karjäärispetsialistide ja -koordinaatorite kevadkool, Tartu linna ja maakonna üldhariduskoolide karjäärikoordinaatoritele ning Töötukassa karjäärispetsialistidele inseneeria teemaline Vanemuise teatri külastus, sTARTUp Day, Rakett69 teaduslaager, Tartu ettevõtlusnädal, Õpilaste teadusfestival ja Idu-Virumaa Kutsehariduskeskuses koostööseminar. Tõlgiti ja toimetati veebilehe www.inseneeriapuu.ee sisu vene keelde. Aktiivselt tehti koostööd ettevõtete, erialaliitude ning erinevate õppeasutustega inseneeriapuu veebilehe leviku suurenemiseks.

Rahastati **Rakett 69 Teadusstuudiotes kahepäevast teadusseminari**, millest võtsid osa õpilaste teadustööde konkursi II vooru pääsenud ning samuti loodus- ja reaalainete olümpiaadidel osalenud noored. Seminaril osales 46 noort 3. ja 4. kooliastmest. Teadusseminari eesmärgiks oli tutvustada osalejatele LTT valdkonda ja karjäärivõimalusi ning pakkuda noortele teadushuvilistele võimalust kontaktide loomiseks valdkonnas tegutsevate inimestega. Esmakordselt pakuti osalejatele mentorlusprogrammi, mille käigus külastati ettevõtteid ja toimusid kohtumised ettevõtjatega.

Karjäärispetsialistide kevadkoolis (osalejaid 56) tutvustati inseneeria valdkonda, anti ülevaade inseneri karjäärist, elukutse valiku võimalustest tehnoloogia ja inseneri haridusega inimesel ning külastati kolme ettevõtet.

Miks.ee veebi, mis pakub õpetajatele ja noorte karjäärinõustajatele materjale loodusteaduste- ja tehnoloogia valdkonna karjäärivõimaluste paremaks tutvustamiseks, külastatavuse suurendamiseks jätkusid arendustööd. Veebilehte täiendati mitmete sisulehtede info osas ning loodi ka uusi. Valmis uurimistööde teemade ja juhendajate andmebaas, kus on kokku 73 erinevat uurimisteemat 49 juhendajalt. Andmebaas on leidnud aktiivset kasutust, seda on aasta jooksul külastatud kokku 4833 korda.

Miks.ee portaali külastajate arv kasvas 32 389-ni (2021. a 28 103). Ilmus 109 uudislugu.

Korraldati üheksas teaduse populariseerijate suvekool, kus fookuses oli koostöö ettevõtetega ja teemaks „Koostöö: targalt ja tõhusalt“ (osalejaid 74).

Viidi läbi hange lastelavastuse tootmiseks ja esitamiseks ressursside väärindamise teemal (ResTa programm). Lavastust etendatakse 2023. aasta I ja II kvartalis.

Erasmus+ KA3 projekt "Towards an European STE(A)M Platform" projekti raames toimunud koosolekul oli teemaks haridusasutuste/STEM-projektide ja ettevõtete ning poliitikute koostöö.

Koostöös Teadusajakirjanike Seltsi, Tallinna Ülikooli ja teiste partneritega sisutati Paide keskväljakul Arvamusfestivali Teadusala. Ühe päeva jooksul toimunud viies arutelus keskenduti teaduse eri tahkudele, statistikale, kriisideks valmistumisele ning teaduse ja teadlaste rollile maailma paremaks muutmisel. Kahel arutelul - „Mida sööme kriisiajal?“ ja „Kaevandame rohepöörde nimel?!“ käsitleti ResTA programmi teemasid. Kokku käis kuulajad-osalejad kohapeal üle 150, lisaks on kokku arutelusid SoundCloud keskkonnas järelkuulatud üle 1600 korra.

Jätkati koostööd PÖFF-i noorte- ja lastefilmide festivali Just Film teadusprogrammi korraldamisel. Programmis oli 4 toidu ja kosmose teemalist filmi ning esmakordselt linastus programmis dokumentaalide kõrval ka üks mängufilm. Filmid linastusid Tallinna ja Tartu kinodes. Kokku linastus kinodes Teadus360° programmi raames 10 seanssi, mida vaatas kokku 1050 inimest.

Korraldati teaduskommunikatsiooni ja teaduse populariseerimise rakkerühmade kokkusaamine, kus arutati edasise programmi perioodi tegevuste plaane, lähtudes teaduskommunikatsiooni strateegias sõnastatud eesmärkidest. Lisaks anti lühike ülevaade Research in Estonia strateegia koostamisest, mis on teadusskommunikatsiooni strateegia 3. eesmärgi saavutamiseks üheks ETAGi tegevuseks.

Korraldati kuus riiklikku konkurssi: Eesti teaduse populariseerimise auhinna (laekus 53 taotlust), üliõpilaste teadustööde (koostöös Eesti Teaduste Akadeemiaga) (laekus 413 teadustööd), õpilaste teadustööde (laekus 174 tööd), haridusteaduslike tööde (koostöös Eesti Akadeemilise Pedagoogika Seltsiga) (laekus 53 tööd) ja noorte leiutajate (laekus 396 tööd) riiklikud konkursid ning teaduse populariseerimise riiklik projektikonkurss (laekus 97 taotlust). Võrreldes varasema aastaga kasvas teaduse populariseerimise auhinnale esitatud kandidaatide arv.

Korraldati traditsiooniliselt füüsilise kahepäevase üritusena koos õpilaste teadustööde riikliku konkursi 2. vooruga **õpilaste teadusfestival (ÕTF).** Festivalil 2045 külastajat. Ürituse raames viidi läbi ka sotsiaalmeedia kampaania "Julge olla uudishimulik!", mille raames esitasid teadushuvilised noored Instagrami vahendusel põnevaid teadusfakte.

Koolide uurimis-ja loovtööde koordinaatorite koostöövõrgustik tegutses aktiivselt. Korraldati kaks võrgustikuseminari – üks ÕTF-i raames, mille fookuses oli loovtöö ja loovuurimuse protsessi toetavate uute juhendmaterjalide tutvustamine (osalejaid 45) ja teise teemaks oli „Juhendaja roll uurimistööde tegemise protsessis" (osalejaid 59).

Korraldati **teadusfoorum TeadusEST 2022,** mille peateemaks oli „Teadlase roll muutuvas ajas". Osalejaid 135 inimest.

Teadlaste ja ühiskonna vahelise dialoogi toetamiseks toimus koostöös Rektorite Nõukogu, Eesti Teaduste Akadeemia, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia, Riigikogu kultuurikomisjoni ning HTM-iga Riigikogus järjekorras üheksas poliitikuid, teadlasi ja ettevõtjaid ühendav **teaduspoliitikakonverents „Teadus kui Eesti arengumootor IX. Targalt avatud või suletud polariseerunud maailmas".** Seekord keskendus arutelu riigikaitse ja julgeoleku teemadele. Konverents toimus hübriidüritusena. Konverentsil kohapeal osales 65 inimest ning veebiülekannet jälgiti 543 seadmest. Konverentsi kandis üle ERR Novaator ja Riigikogu. YouTube'i kanalis on aasta lõpu seisuga videot vaadatud 304 korda.

Korraldati viieteistkümnendat korda **teaduskommunikatsiooni konverents** „Teaduskommunikatsioon liigutab…", kus osales 168 inimest. Konverentsi fookuses oli teaduskommunikatsioon kui poliitikakujundamise tööriist ning teadmussiirde toetaja ja arutati teadusnõunike ning nende töö teemal.

Harrastusteaduse edendamiseks korraldati harrastusteaduse kui koostöövormi teemaline ümarlaud, kus harrastusteaduse valdkonnas tegutsejad tutvustasid oma senist tegevust ning tulevikuplaane. Toimus arutelu selle üle, milliseid tegevusi peaks järgnevateks aastateks harrastusteaduse edendamiseks kavandama (17 osalejat).

Teadusagentuur korraldab teaduse rahvusvahelist tutvustamist **"Research in Estonia (RiE)"** tootemargi all. Researchinestonia.eu portaalis ilmus kokku 72 (141 2021) artiklit Eesti teadusest. Võrreldes 2021. aastaga on kodulehe külastuste ja külastajate arv oluliselt väiksem (külastused 2021 50 522, 2022 35 191 ja külastajad 2021 40 950, 29 133). Keskmine ühel lehel viibimise aeg on samas pikem. Samas sotsiaalmeedia postituste levi on võrreldes eelmise aastaga oluliselt kasvanud. Jätkati koostööd EurekAlert platvormiga Eesti teadusuudiste üleilmseks levitamiseks (sisestati 33 lugu, 2021.a 58). Korraldati kaks EurekAlerti koolitust ülikoolide ja rakenduskõrgkoolide kommunikaatoritele, et suurendada teadusuudiste arvu üleilmselt ja üks koolitus sotsiaalmeedias teadustööga välja paistmiseks.

Jätkus koostöö EIS-i, AirBaltic´u pardaajakirja ja Estonian World-i portaaliga teadust tutvustavate lugude avaldamisel. EIS-i poolt välja antavas ajakirjas Life in Estonia ilmus kolm lugu. AirBaltic´u pardaajakirjas Baltic Outlook ilmus viis artiklit. Estonian World-i portaalis ja sotsiaalmeediakanalites ilmus 7 RiE artiklit.

Uuendati ja täiendati teadust tutvustavaid infomaterjale. Koostöös ülikoolidega valmisid videoklipid üheksast teadusprojektist, mis näitavad, kuidas Eesti teadus aitab kaasa ÜRO

säästva arengu eesmärkide saavutamisele. Valmis Eesti rohepöörde brošüür, mis tutvustab peamiselt ülikoolides tehtavaid projekte, mis pakuvad lahendusi rohepöörde läbiviimiseks.

Suurimaks RiE ettevõtmiseks oli Eesti teaduse tutvustamine Leidenis toimunud ESOF-il, kus peateemaks oli Eesti teadlaste rohelahendused. Lisaks Eesti boksile esitleti postersessioonil ResTA programmi ja Rakett69.

Koostöös välisministeeriumiga korraldati välja roteeruvatele diplomaatidele koolitus Eesti teadusest (osalejaid 20).

Valmis „Eesti teaduse rahvusvahelise tutvustamise strateegia 2023-2027". Strateegia koostamiseks hankepartner Akkadian viis läbi 10 ekspertintervjuud ja korraldas strateegia juhtrühmale viis töötuba.

4. Eesti poliitika on teadus- ja tõenduspõhine

Uuendati järjepidevalt kodulehel teadus- ja arendustegevuse statistikat, anti välja viis statistilist teemalehte. HTM-ile koostati baasfinantseerimise alusandmestik publikatsioonide osas, uurimistoetuste summad 2021. a baasfinantseerimise garantii arvutamiseks ning baasfinantseerimise rahvusteaduste komponendi arvutamise aluseks vajalikud andmed.

RITA 4 raames lõppes seitse uuringut. Lõppenud uuringute tutvustamiseks korraldati seminarid.

Eesti teadusinfosüsteem ETIS koondab informatsiooni teadus- ja arendusasutuste, teadlaste, teadusprojektide ning erinevate teadustegevuste tulemuste kohta. Samaaegselt on ETIS keskkond taotluste esitamiseks, nende hindamiseks ja projektide aruandluse korraldamiseks.

Jätkusid tööd teadusstatistka andmete visualiseerimiskeskkonna „TeadusSilm" loomisel. Teadussilm koondab andmeid Eesti Teadusinfosüsteemist, Statistikaameti ja OECD aruannetest, Rektorite Nõukogu statistikast ning andmebaasidest Eurostat, Web of Science, InCites, Essential Science Indicators ja eCorda andmebaasidest. Aasta algul tehti beetaversioon kõigile kasutajatele ETIS-e avalikus vaates kättesaadavaks ja on nüüd avalikuks kasutamiseks valmis. Aasta jooksul värskendati andmestikke ja tehti kasutajate tagasiside põhjal täiendusi andmete esitamisel.

Tutvustati ETIS-e kasutusvõimalusi Riigi Tugiteenuste Keskusele ja Kultuuriministeeriumile.

Tehti põhjalik uuenduskuur ETIS-e avalikkusele suunatud portaali kasutajaliidesele. Lisandus mobiilivaade ja võimalus portaali kasutada ekraanilugeritega. Lisaks täiustati otsingukeskkonda. Otsingud on muutunud paindlikumaks, erinevaid parameetreid on võimalik kombineerida, kasutades loogilisi operaatoreid AND, OR, NOT. Otsingutele on lisandunud filtreerimise funktsionaalsus ning uusi otsinguparameetreid. Uuendusi testiti põhjalikult. Uuenduskuuri tulemusena on infosüsteemi sisestatud andmetest võimalik saada märksa parem, analüütilisem vaade.

Valmis täiendatud toodete ja teenuste moodul. Uus liidestus Eesti Hariduse Infosüsteemiga avas töösuhete importimise EHIS-est ETIS-essse.

ETIS-e kasutajatugi oli tagatud ja taotlusvoorud seadistatud. Aasta jooksul oli avatud 32 taotlusvooru ja 27 aruande vooru. Menetlejate soovil loodi 4 uut taotlus- ja menetlusvormi ning tehti uuendusi varasemalt kasutusel olnud taotluste, aruannete, lepingute ja retsensioonide vormides. Taotluste retsensentide töö lihtsustamiseks loodi retsensentide oma töölaud. Dünaamilist taotlusvormi funktsionaalsust täiendati muudes taotlustes kasutatava eelarve koostamise vormiga ning lisati lõppotsuse sisestusvorm. Dünaamilist taotlusvormi kasutati 14 taotlusvooru läbi viimisel. Taotlusvoorud viisid ETISes läbi sotsiaalministeerium, HTM ja AS Postimees.

Aasta jooksul kontrolliti ja kinnitati 3144 teaduspublikatsiooni ja juhendamist ning nõustati teadlasi ja asutuste publikatsioonide kinnitajaid ETIS-e publikatsioonide klassifikatsiooni osas. Ülikoolidele ja finantseerijatele koostati vastavalt nende soovidele 114 keerukamat andmeanalüüsi.

Jätkus teadusnõunike ja arendusnõunike võrgustiku töö koordineerimine. Korraldati rakenduskõrgkoolide TA tegevuste ja tulevikuplaanide tutvustamiseks seminar, mille raames allkirjastati hea teadustava leping.

Käivitus JRC teadusnõustamise süsteemi rahvusvahelisemaks muutmise ning teadusnõustajate haldussutlikkuse tõstmise projekt, kus lisaks ETAGile osalevad Eestipoolsete partneritena ka HTM ja Riigikantselei.

RITA 3 tegevuse raames tegutsevad 15 teadusnõunikku 11 ministeeriumis ja Riigikantseleis.

RITA 7 tegevuse raames toetati erialaliitude arendusnõunike tegevust. Aasta lõpuks oli tööl kokku 15 arendusnõunikku. Valmisid erialaliitude teadus- ja arendustegevuse vajaduste kaardistused, mis kirjeldavad sektori ettevõtte vajadusi ja soovitusi nii riigile kui ka teadusasutustele TA ja kõrghariduse toetamiseks. Kaardistuste tulemuste tutvustamiseks korraldati kaks seminari.

Teaduseetika valdkonna edendamiseks alustas tööd teaduseetika valdkonna juht. Esimesteks suurematekslesanneteks olid teaduseetika ja andmehalduse eksperdikomisjoni töö juhtimine ning uues TAKS-is teaduseetikat puudutava osa ettevalmistamses osalemine. Toimusid kohtumised TÜ ja TAI eetikakomiteedega, riigikantseleiga avaliku sektori katsetamise teemadel ning valmistati ette teaduseetika uuringu hange.

Osaleti HTM-i juhitavas töörühmas, mille eesmärgiks oli teadustaristu toetamise süsteemi laiema ülevaatuse ja ümberkujundamise raames teha ettepanekud Eesti teadustaristu teekaardi protsessi uuendamiseks.

Osaleti aktiivselt uue perioodi riigieelarveliste ja tõukevahendite meetmete (teaduse tippkeskused, teadustaristu toetamise süsteem ja vastavad meetmed, TAIE fookusvaldkondade teekaadid ja temaatilised TA programmid, RITA+, haridusteaduste TA programm, tippkeskuste ja teadustaristu teenuste arendamine, Mobilitas, kultuuriministeeriumi TA programm ja TeaMe3.0) ettevalmistustöödes. Panustati TAIE fookusvaldkondade seireindikaatorite väljatöötamisse osaledes HTM-i töögrupis, ETIS-e andmestikku kasutati fookusvaldkondade trende ilmestavate väljavõtete tegemisel.

5. ETAG on tõhusalt toimiv organisatsioon, kus töötab tark ja pühendunud meeskond

Sihtrühmade tagasiside meie protsessidele ja teenustele võimaldab meil paremini mõista sihtrühmade ootusi ning kujundada ETAGi tegevusi nende vajadustele ja ootustele paremini vastavaks. Tegevuste parendamiseks küsiti tagasisidet kaheksa protsessi kohta: erialaliitude arendusnõunike tegevuse toetamine, SekMo toetuse taotlemine, õpilaste teadustööde konkurssi korraldamine, EMP Balti teaduskoostöö programmi elluviimine, NUTIKAS programmis osalemine, PUT2023 taotlusvoorus osalemine, RITA programmi ja teadusnõunike tegevuse toetamine, evalveerimise läbiviimine. Üldkokkuvõttes tuleb välja tuua, et mitmed läbiviidud uuringud (nt SekMo, arendusnõunikud, Nutikas, muuhulgas osaliselt ka Õpilaste teadustööde konkurssi juhendajate tagasiside) olid seotud programmide lõppemisega ja suunatud uute meetmete väljatöötamiseks ja sisendinfoks HTM-le. RITA programmi ja teadusnõunike kohta tagasisidet hangiti välise, RITA 4 mõju-uuringuga. Civitta Eesti AS poolt läbiviidud uuringu lõpparuanne tõi välja, et üldiselt vastavad RITA tegevused seatud eesmärkidele ning toodi välja soovitused nii ETAGile kui ka HTM-ile ja teistele ministeeriumitele.

Küsitlusele vastanute protsent oli 21 – 63. Kuue palli süsteemis hinnati üldist rahulolu 4,3 kuni 5,8 punktiga. Kõrgemalt hinnati EMP Balti teaduskoostöö programmi ja madalaima hinde sai uurimistoetuste taotlusvooru läbiviimse korraldus. Samas 118 vastanust 19 uurimistoetuste taotlejat andsid kiitva ja positiivse hinnangu. SekMo meetme puhul toodi välja, et see on väga oluline toetus, et ettevõtjaid julgustada TA asutustega pikemaajalisele koostööle. Tehti ka ettepanekuid taotlusprotsessi parendamiseks. Uurimistoetuste tagasisidest tuli välja, et kui varasematel aastal on vastajad enim kommenteerinud hindamise läbipaistvuse olulisust ja raha vähesust ning taotluse esitamiseks kuluva aja ebakooskõla, siis sel aastal märgiti ära, et muutuste kohta käivat infot jagati liiga hilja. Küsimusi tekitasid ka rahvusvahelistele paneelidele ülemineku ja muude muutunud reeglite otstarbekus. Jätkuvalt on ka märgitud ETIS-e taotlusvormi ebapiisavat tähemärkide arvu ning ebaloogilisust. EMP Balti teaduskoostöö programmi vastajad kiitsid programmi korraldust, kuid leidsid, et finantsaruandlus on liiga detailne.

Aasta lõpus toimunud struktuurimuudatuste protsessiga seonduvalt tehti ettevalmistusi juhtimissüsteemi käsiraamatu jt dokumentide ajakohastamiseks, et viia need kooskõlla tehtud muudatustega struktuuris ja protsessides ning korraldada seejärel ka protsessipõhine riskihindamine.

Valmistati ette ja viidi läbi töötajate pühendumuse ja rahulolu uuring „Kompass“. Esmakordselt telliti uuringu läbiviimine väljastpoolt, et saada võrdlus teiste avaliku sektori asutustega. Küsimustikule vastas 91 protsenti töötajatest. Seda tuleb pidada väga heaks tulemuseks. Kokkuvõtvalt näitas uuring, et organisatsiooni tasandil on pühendumuse teemavaldkonna koondhinnang avaliku sektori keskmisest kõrgem. Samuti on enamjaolt tulemused sarnased või veidi kõrgemad, võrreldes 2020. a läbiviidud uuringuga. Uuring tõi välja, et enam tähelepanu tuleb pöörata töötasu konkurentsivõime suurendamisele. Raportit tutvustati kõikidele töötajatele ja kavandati meetmed tõstatatud probleemide lahendamiseks nii juhtimise, muudatuste juhtimise kui ka töökorralduse ning koostöö paremaks toimimiseks.

Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond viis läbi ResTA programmi projektiauditi, mille eesmärgiks oli analüüsida ja hinnata abikõlblike kulude ja raamatupidamisdokumentide vastavust õigusaktidele. Auditi käigus selgitati ühikuhinna kasutamise põhimõtteid TA toetamisel, mille tulemusena leidsid audiitorid, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel on olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega ning ühtegi märkust ei tehtud.

Uuendati töötajate motivatsioonipaketti. Suurendati paindlikkust hüvitiste väljamaksmisel ja töötaja tervise ja arengu toetamise hüvitise maksimumsuurust (240 eurolt 360 euroni aastas).

Arengukavas seatud eesmärkide saavutamise mõõtmiseks toimusid arutelud osakondade ja valdkonnajuhtidega, mille käigus vaadati üle varasemalt kogutud statistikatabelite andmed ja pakuti välja mõõdikud, millega ETAGi tegevusi mõõta.

Töötajate kompetentsi tõstmiseks ja koostööoskuste edendamiseks korraldati kuus asutuseülest sisekoolitust. Koolituskavale vastavalt toimusid juhtide meeskonnatöökoolitused (11 osalejat), uurimistoetuste koordinaatoritele koolitus „Enesekehtestamine ja enesejuhtimine muutustes“ (osavõtjaid 10) ja VTKO osakonnale „Kuidas muuta oma kõne veenvaks ja meeldejäävaks“(osalejaid 16). Individuaalselt osales avatud koolitustel ja konverentsidel 17 töötajat. Lisaks toimus Projekti „Joint EEA-Baltic Cooperation Platform for Research Managers“ raames kaks kahepäevast koolitust välisteaduskoostöö osakonna töötajatele, kus osalesid ka Läti, Leedu ja Islandi teadusagentuuride töötajad ning administratsiooni töötajate õppevisiidid Isalandile ja Norra. Põhjamaade Ministrite Nõukogu programmi „Nordic-Baltic Mobility Programme“ raames toimusid teaduskommunikatsiooni osakonna õppevisiidid Soome ja Taani. Kokku osales koolitustel 54 töötajat. Jätkusid uutele töötajatele sisseelamise seminarid.

Töötaja arengu toetamiseks ja uute eesmärkide seadmiseks toimusid arenguvestlused. Kaardistati arenguvestlustes sisalduvate soovide ja organisatsiooni analüüsist tulenevad koolitusvajadused ja koostati koolituskava.

Oluliste teemade arutamiseks ja info edastamiseks toimus üheksa siseseminari, kus tutvustati uurimistoetuste paneelhindamist, ETAGi osalemist EXPO2022-l, ETAGi uut logo ja selle kasutamist, ETIS-e uut statistikaportaali „TeadusSilm“, Islandi teadussüsteemi ja teadusagentuuri, kahel korral teaduseetikat ja selle võimalikku korraldust tulevikus, ETAGi osalemist ESOF-il ja muudatusi doktoriõppes.

Kõikide osakondade koostöös tehti ETAGi kodulehel põhjalik sisuvärskendus, mille tulemusena on tekstid kaasajastatud ja menüüpunktide ülemlehed tehtud lühemaks ja kokkuvõtlikumaks.

Organisatsiooni arendamiseks, töötajate motivatsiooni ja meeskonnavaimu hoidmiseks toimus jaanuaris 2021. a aasta lõppu kavandatud jõulupidu. korraldati virtuaalselt töötajate arenguseminar, mille raames tähistati ka Eesti Vabariigi aastapäeva. Arenguseminari peaeesmärk oli anda ülevaade ETAGi 2022. a eesmärkidest ja tegevustest ning kasvatada koostöövaimu. Tähistati hübriidvormis 1. märtsil ETAGi asutamise 10.aastapäeva. Toimus kahepäevane suveseminar, millest võttis osa 45 töötajat. Suveseminari teemaks oli riigikaitse ja sellel esinesid Riigikaitse Rügemendi instruktorid ettekandega „Kaitsetahe ja riigikaitse toimemehhanism“ ja viisid läbi praktilise õppuse.

Valmistati ette uue hindamisnõukogu nimetamiskogu kandidaatide info, tagati nimetamiskogu tehniline teenindamine ja esitati ministrile nimetamiskogu ettepanek hindamisnõukogu moodustamiseks.

Toimus ETAGi nõukogu, hindamisnõukogu ja juhtkonna ühisnõupidamine, kus peateemadeks olid TAI poliitika arenguväljavaated 2022+ ja teaduse rahastamine.

ETAGi 10. tegevusaasta tähistamiseks korraldati hübriidvormis rahvusvaheline konverents „Teadust rahastavate organisatsioonide roll muutuvas maailmas" (kohapeal osales 84 inimest) ja koostööpartneritele ja oma töötajatele pidulik tänuüritus ERM-is.

Analüüsi rakkerühmas, kus osalevad HTM-i, Statistikaameti, Eesti Teaduste Akadeemia ja Rektorite Nõukogu teaduspoliitika kujundamiseks vajalike andmete, analüüside ja uuringutega seotud töötajad, toimusid arutelud teadussilma arendamise ja statistikaameti kasumitaotluseta asutustele mõeldud arendus- ja teadustegevuse küsimustiku muutmise teemadel.

Senise Covid-19 töökorralduse juhise asemel koostati „Nakkushaiguste vältimise juhend“, mida tutvustati kõigile töötajatele. Senise 3 värviga riskitaseme asemel on nüüd kasutusel EV-s koroonakriisi 4 riskitaset (madal, keskmine, kõrge ja väga kõrge) ning juhindume edaspidi neist. Ajakohastati tööohutusjuhendit.

Viidi läbi büroоruumide hankimise protsess. Võimalike alternatiivide kaalumiseks saatis ETAG kinnisvaraettevõtetele päringu büroоruumide üürimiseks. Päringule esitati pakkumine kuue erineva kinnisvara kohta. Juhatus otsustas sõlmida üürilepingu AS Emajõe Ärikeskusega (Soola 8) viieks aastaks võimalusega leping üheaastase etteteatamisega üles öelda. Otsus põhineb eelkõige majanduslikul kokkuhoiul, aga Soola 8 eeliseks on ka paindlikkus, hea juurdepääs liikumispuudega inimestele ning asukoht bussijaama lähedal.

ETAGi veebilehte külastas 2022. aastal 78 235 inimest, mida on 4779 võrra rohkem kui eelmisel aastal. Külastuste arv kasvas 114 781 võrra, ulatudes 487 646-ni. Uudislisti lugejate arv suurenes 43 võrra ja aasta lõpuks oli aktiivsete meilidega liitunuid kokku 732. ETAGi Facebooki lehe jälgijate arv kasvas 387 jälgija võrra, jõudes aasta lõpuks 3353 jälgijani. Aasta jooksul avaldati 169 postitust, mis jõudsid kokku 245 306 inimeseni (2021 olid vastavad näitajad 249 ja 317 766).

31.12.2022 seisuga töötas ETAGis 72 inimest, kellest 8 oli lapsehoolduspuhkusel ja 5 töötas osakoormusega.

2022. a. tegevuste lühikokkuvõte

2022. a täitus ETAGi kümnes tegevusaasta. Kuna see sattus ka ühiskonnas toimuvate kiirete muutuste ajale, siis olid mitmed tegevused kantud rollide ja protsesside tähenduse mõtestamise eesmärgist. ETAG 10. aastapäeva tähistamiseks toimus rahvusvaheline seminar „Teadust rahastavate organisatsioonide roll muutuvas maailmas“ 12 riigi teadusagentuuride ning Science Europe esindajate osavõtul. Selles oli ühemõtteliselt palju tunnustust Eesti teadussüsteemis pika aja jooksul läbi viidud ümberkorraldustele ning samas ka tõdemus, et

globaalselt muutused jätkuvad veelgi kiiremas tempos. Nendele vastamine vajab tihedamat ja laienevat koostööd ning ka asutuste siseseid ümberkorraldusi.

ETAGi töö kulges 2022. aastal vastavuses arengukava eesmärkide ja tegevuskavaga. Nendest lähtuvate pikaajaliste ülesannete lahendamiseks analüüsiti struktuuri ja tööprotsesse ning I poolaasta lõpuks esitati nõukogule ettepanek töökorralduse muudatusteks, mille nõukogu ka etappide kaupa heaks kiitis. Senise kuue osakonna baasil moodustati põhiprotsessidest lähtudes neli osakonda, millede eesmärgid ja tegevusvaldkonnad määratleti lähtuvalt eelseisvatest väljakutsetest. Teaduse- ja arendustegevuse rahastamise osakonda koondati kokku kõikide rahastusmeetmete tegevused ja strateegilise analüüsi osakonda koondati analüüsi, ETIS-e, teadusnõustamise ning teaduskultuuriga seotud tegevused. Kommunikatsioonijuhi ametikoht viidi üle teaduskommunikatsiooni osakonda. Välisteaduskoostöö osakonna tegevused laienesid eelkõige lähtudes Eesti vajadustest Euroopa Horisondi programmis osalemisest.

ETAG hindamisnõukogu rakendas põhjalikult ette valmistatud ülemineku rahvusvahelistele ekspertkomisjonidele. Moodustati 17 valdkondlikku, eetika ja andmehalduse ning järeldoktorite taotluste hindamise paneeli. Väga oluline teadusüsteemi edukale toimimisele oli kõikide grandimahtude suurendamine ning riiklike uurimistoetuste aastaste suurte varieeruvuste silumine. Ukraina sõjast põhjustatud olukorrale reageeriti kiirest ja loodi kiiresti uus rahastumeede sõjapõgenike teadustööle kaasamiseks, mis jätkuba ka uuel aastal.

2022. aasta jooksul osales ETAG vastustajana ühe kaebaja poolt esitatud kahes halduskohtumenetluses. Üks kaebus 2020. uurimistoetuste taotlusvooru tulemuste peale on kahes esimeses kohtuastmes jäänud rahuldamata. Teise kaebuse 2021. aasta uurimistoetuste taotlusvooru tulemuste peale võttis kaebaja ise tagasi.

Tõukefondide programmid eelluviimisel on jõutud lõpetamise faasi. Samas ei ole uue perioodi meetmed veel avanenud, kuid ETAGi töötajad panustasid aktiivselt meetmete väljatöötamisse ja aitasid kaasa mõõdikute valikul. See tegevus on jätkuvalt prioriteetne ka 2023.a.

Sarnaselt eelmise aastaga on võimalik tõdeda, et Eesti Teadusagentuuri maine ja nähtavus on hea. Sihtrühmadelt saadud tagasiside näitab, et meie tööga ollakse rahul. Kodulehe ja teiste infokanalite kaudu levitatud info kasutajate hulk on kasvanud.

Juhatuse esimehena hindan ETAGi sisekontrollisüsteemi oluliste valdkondade ja tegevuste osas tulemuslikuks ja mõjusalt toimivaks. ETAGis on kehtestatud kõik olulised protseduurireeglid, mis tagavad asutuse seaduspärase ja säästliku toimimise ning ressursside kaitstuse (protseduurireeglite olemasolu, täitmine ja täitmise jälgimine, töötajate professionaalsus, tehingute dokumenteerimine, tagasiside kogumine ja analüüsimine jm). Hinnang sisekontrollisüsteemile põhineb muu hulgas juhatuse hinnangul, siseauditi ja väliste hindajate auditiaruannetes toodud informatsioonil ning riskide hindamise tulemustel

Anu Noorma

Juhatuse esimees

Uurimistoetuste menetlemise kulukuse analüüs

2022. aastal oli uurimistoetuste menetlemise efektiivsuskoefitsient **1,77%**.

Uurimistoetuste menetlemise osakaalu arvutamisel oleme arvesse võtnud sellega seotud otsesed- ja kaudsed kulud ning väljamakstud toetused.
Otsesed kulud on toetuste menetlemisega otseselt seotud töötajate, hindamisnõukogu ja ekspertide töötasud; infopäevade ja ETISe arenduste kulud.
Kaudsed kulud on asutuse üldised kulud. Esmalt on arvestatud välja üldised kulud ühe töötaja kohta ja siis on leitud üldine kulu proportsionaalselt otseselt toetuste menetlemisega seotud töötajate arvuga.

Menetlemise osakaal = (Otsesed kulud + kaudsed kulud) / toetuste maht

Sarnast analüüsi uurimistoetuste menetlemise kulude kohta oleme teinud 2016. aastast alates ning nende aastate jooksul on koefitsient olnud vahemikus 1,52 - 1,85%.

2022. aastal langes koefitsient eelmise aastaga võrreldes 0,08%. Peamiseks põhjuseks selles oli toetuste ühikuhinna suurenemine ja hindamisnõukogu koosolekute virtuaalne läbiviimine.

	2019	2020	2021	2022
Otsesed kulud	586 770	660 804	735 677	757 333
Kaudsed kulud	109 152	142 987	131 947	142 987
Kulud kokku	695 922	803 791	867 623	900 320
TOETUSED KOKKU	41 037 069	44 867 641	46 807 941	50 829 308
Menetlemiskulude osakaal	1,70%	1,79%	1,85%	1,77%

Eesti Teadusagentuur SA 2022. aasta eelarve täitmine

	Kokku eelarve	Täitmine	%
Haldusleping tegevuskuludeks	2 815 461	2 815 461	100%
Rahvusvahelise koostöö projektide toetused	2 513 970	2 513 970	100%
Personaalsed uurimistoetused	52 900 000	52 900 000	100%
Teaduse populariseerimise konkursid	317 550	317 550	100%
Arendusgrant	1 590 000	1 590 000	100%
Tuumiktaristute toetus	1 165 000	1 165 000	100%
Rahvusvahelise taristu teaduskoostöö toetus	500 000	500 000	100%
Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine RITA	4 395 430	3 043 681	69%
Teaduse populariseerimise programm TeaMe+	745 302	736 563	99%

Teadlasmobiilsuse ja teaduse rahvusvahelistumise programm Mobilitas+	5 617 375	5 364 662	96%
Ressursside väärindamise programm ResTA	4 010 201	3 799 683	95%
Projekt EE-Teadus (Norra-EMP programm)	97 191	126 180	130%
Euroopa Komisjoni raamprogrammi jm projektid	328 826	346 781	105%
Eelmiste perioodide jaotamata tulem	3 991 290	0	0%
Tulud kokku	**80 987 595**	**75 219 530**	**93%**

4.1 TÖÖJÕUKULUD	**3 072 564**	**2 956 856**	**96%**
Juhatuse liikmete tasud	60 000	59 126	99%
Nõukogu liikmete tasud	14 340	14 340	100%
Juhid	423 125	378 859	90%
Tippspetsialistid	667 015	691 795	104%
Keskastme spetsialistid	593 020	614 086	104%
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasu	528 328	439 934	83%
Erisoodustused	57 930	70 070	121%
Tööjõukuludega kaasnevad maksud	728 806	688 646	94%
4.2 MAJANDAMISKULUD	**2 473 871**	**1 886 184**	**76%**
Administreerimiskulud	94 900	72 056	76%
Uurimis- ja arendustööd	235 000	179 949	77%
Lähetuskulud	180 850	173 178	96%
Koolituskulud	72 150	34 010	47%
Kinnistute, hoonete ja ruumide majandamiskulud	277 000	267 507	97%
Sõidukite majandamiskulud	1 275	1 444	113%
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	78 390	77 076	98%
Inventari majandamiskulud	5 500	5 947	108%
Meditsiinikulud	9 450	5 272	56%
Õppevahendite ja koolituse kulud	67 300	5 744	9%
Kommunikatsiooni-, kultuuri- ja vaba aja sisustamise kulud	1 277 006	923 466	72%
Mitmesugused majanduskulud	175 050	140 534	80%
4.2 MUUD KULUD	**5 500**	**5 232**	**95%**
Muud kulud	5 500	5 232	95%
4.3 TOETUSED	**75 432 060**	**64 936 929**	**86%**
Liikmemaksud	11 000	10 950	100%
Personaalsed uurimistoetused	52 520 000	47 462 874	90%
Arendusgrant	1 930 000	399 625	21%
Projekt EE-Teadus (Norra-EMP programm)	0	0	
Väliskoostöö projektide toetused	2 908 190	2 468 244	85%
Tuumiktaristute toetus	1 165 000	1 220 378	105%
Rahvusvahelise taristu teaduskoostöö toetus	490 000	0	0%
Programmi Mobilitas+ tippteadlaste ja järeldoktori uurimistoetused	8 130 000	6 431 501	79%
Programmi RITA toetused	1 524 090	1 096 829	72%
Programmi RITA uuringud	2 368 103	1 428 420	60%

Programmi ResTA toetused	3 687 926	3 657 386	99%
Programmi TeaMe+ toetused	80 201	86 245	108%
RP ja COST ettevalmistustoetus	300 000	342 000	114%
Teaduse populariseerimise toetused	317 550	332 477	105%
4.4 PÕHIVARA	**3 600**	**6 224**	**173%**
Põhivara soetus ja renoveerimine	3 600	6 224	173%
Kulud kokku	**80 987 595**	**69 791 426**	**86%**

Finantssuhtarvud ja valemid

Finantssuhtarv ja valem	**2022**	**2021**
puhas käibekapital e töökapital: käibevara-lühiajalised kohustused	27 319 510,44	21 885 182,00
töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse: töökapital/lühiajalised kohustused	6,81	4,11
lühiajalise võlgnevuse kattekordaja: käibevara/lühiajalised kohustused	7,81	5,11
maksevalmiduse kordaja: raha/lühiajalised kohustused	2,76	1,39
võlakordaja: koguvõlgnevus/varad	0,13	0,20
tegevustulemuslikkus: tegevustulud/tegevuskulud	1,08	1,11
omakapitali osakaal varadest: omakapital/varad	0,87	0,80
tööjõukulude suhe tegevustuludesse: tööjõukulud/tegevustulud	0,04	0,03
antud toetuste osakaal kogukulus: antud toetused/tegevuskulud	0,91	0,86

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss
(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	11 063 626	7 417 231	2
Nõuded ja ettemaksed	20 268 842	19 790 721	3
Kokku käibevarad	**31 332 468**	**27 207 952**	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	9 342	15 566	5,6
Kokku põhivarad	**9 342**	**15 566**	
Kokku varad	**31 341 810**	**27 223 518**	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	0	8 437	
Võlad ja ettemaksed	4 012 958	5 314 333	4,8
Kokku lühiajalised kohustised	**4 012 958**	**5 322 770**	
Kokku kohustised	**4 012 958**	**5 322 770**	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	33 156	33 156	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	21 867 592	14 067 022	
Aruandeaasta tulem	5 428 104	7 800 570	
Kokku netovara	**27 328 852**	**21 900 748**	
Kokku kohustised ja netovara	**31 341 810**	**27 223 518**	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	75 197 728	77 911 527	9
Tulu ettevõtlusest	4 500	3 500	
Muud tulud	675	4 552	
Kokku tulud	**75 202 903**	**77 919 579**	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-63 508 508	-60 299 932	10
Mitmesugused tegevuskulud	-2 832 050	-6 109 793	7,11
Tööjõukulud	-2 956 856	-2 547 715	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-6 224	-6 224	
Muud kulud	-487 668	-1 155 200	13
Kokku kulud	**-69 791 306**	**-70 118 864**	
Põhitegevuse tulem	**5 411 597**	**7 800 715**	
Intressitulud	16 627	5	
Intressikulud	-120	-150	
Aruandeaasta tulem	**5 428 104**	**7 800 570**	

Rahavoogude aruanne
(eurodes)

	2022	2021
Rahavood põhitegevusest		
Põhitegevuse tulem	5 411 597	7 800 715
Korrigeerimised		
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	6 224	6 224
Muud korrigeerimised	0	-67 083
Kokku korrigeerimised	**6 224**	**-60 859**
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-577 745	-3 738 137
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 185 123	612 294
Kokku rahavood põhitegevusest	**3 654 953**	**4 614 013**
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	0	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	**0**	**5**
Rahavood finantseerimistegevusest		
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-8 438	-3 038
Makstud intressid	-120	-150
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	**-8 558**	**-3 188**
Kokku rahavood	**3 646 395**	**4 610 830**
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	7 417 231	2 806 401
Raha ja raha ekvivalentide muutus	**3 646 395**	**4 610 830**
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	11 063 626	7 417 231

Netovara muutuste aruanne
(eurodes)

			Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	33 156	14 067 022	14 100 178
Aruandeaasta tulem		7 800 570	7 800 570
31.12.2021	33 156	21 867 592	21 900 748
Aruandeaasta tulem		5 428 104	5 428 104
31.12.2022	33 156	27 295 696	27 328 852

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutuse Eesti Teadusagentuur 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardid on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses ning mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid. Lisaks lähtutakse Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist (edaspidi üldeeskiri).
Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.
Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalendina kajastatakse bilansis raha kirjel Riigikassa arvelduskonto jääki.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu on kajastatud sihtasutuse tavapärase põhitegevuse käigus tekkinud nõudeid. Nõuded ostjate vastu, samuti kõik muud nõuded, on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses (so soetusväärtus, millest on maha arvatud nõude laekumise ebatõenäolisusest tingitud allahindlus või soetusmaksumuses).
Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid on kajastatud bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Nõuete laekumise tõenäosust kvartaalselt kaudsel meetodil.Nõuded, mille maksetähtaeg on ületatud 90-180 päeva, on hinnatud alla 50 % ulatuses ning üle 180 päeva maksetähtaja ületanud nõuded on hinnatud alla 100% ulatuses.
Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisena

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalse põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 5000 euro ilma käibemaksuta ning kasutusajaga üle ühe aasta. Varasid, mille kasulik tööiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5000 euro, kajastatakse soetusperioodi kuludes.
Materiaalsed põhivarad võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mison vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum.
Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil.
Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)
1) arvutustehnika 33,3% aastas, eeldatav kasulik eluiga 3 aastat
2) masinad ja seadmed 20 % aastas, eeldatav kasulik eluiga 5 aastat
3) inventar 20 % aastas, eeldatav kasulik eluiga 5 aastat
4) immateriaalne vara 33,3% aastas, eeldatav kasulik eluiga 3 aastat
Järelejäänud kasulikku eluiga hinnatakse parenduste arvele võtmisel ja inventuuride käigus. Kui ilmneb, et vara järelejäänud hinnanguline eluiga on oluliselt erinev esialgu hinnatust, muudetakse amortisatsiooninormi

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.
Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kapitalirendi kohustusena on aruandes kajastatud sõiduauto Toyota Avensis kasutusrendileping, mis lõppes 30.12.2022. Kasutusrendist tekkinud kulu 2022. aastal oli büroode ja korterite rendikulu ning arvutite töökoharendikulu.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad tarnijatele, võetud laenud ning muud võlakohustused) on võetud algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on makstava tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine on toimunud korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi on bilansis kajastatud maksmisele kuuluvas summas.

Annetused ja toetused

Annetused ja toetused
Toetustena käsitletakse saadud vahendeid (saadud toetused), mille eest ei anta otseselt vastu kaupu ega teenuseid, ning antud vahendeid (antud toetused), mille eest ei saada otseselt vastu kaupu ega teenuseid.
Toetused jaotatakse järgmisteks liikideks:
2) sihtfinantseerimine – teatud projektipõhisel sihtotstarbel saadud ja antud toetused, mille puhul määratakse selle eesmärk koos mõõdikutega eesmärgi täitmise jälgimiseks, ajakava ja rahaline eelarve ning toetuse andja;nõuab saajalt detailset aruandlust raha kasutamise kohta ning raha ülejääk tuleb maksta andjale tagasi;
3) tegevustoetused – antud ja saadud toetused, mis antakse saajale lähtudes tema põhikirjalistest ülesannetest ja arengudokumentides määratud eesmärkidest.
Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna perioodidel kus tehakse kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud.
Saadud sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille järgi kajastatakse nii saadud sihtfinantseerimist kui ka selle arvel tehtud kulusid või põhivara soetust mõlemaid eraldi.
Tegevustoetused kajastatakse saaja poolt tuluna hetkel, kui toetus on laekunud.
Asutaja ja sihtasutuse vahel toimunuid tehinguid, mis erinevad tavapärase majandustegevuse käigus toimuvatest tehingutest, kajastatakse osaluse muutuse, mitte tulemiaruande kaudu

Tulud

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Kulud

Kulud kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisel tasutud mittetagastatavad maksud ja lõivud, sh käibemaks, mida ei saa arvata sisendkäibemaksuks, kajastatakse soetamishetkel kuluna tulemiaruande kirjel Muud kulud.

Seotud osapooled

Seotud osapooltega tehingute kajastamisel lähtustakse avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendi paragrahvi 49 prim 1s kirjeldatud põhimõtetest.
Eesti Teadusagentuuri seotud osapoolteks on juhatuse ja nõukogu liikmed, eelpool loetletud isikute lähedased pereliikmed ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted ja organisatsioonid. Raamatupidamise aastaaruandes avaldatakse informatsioon eelpool nimetatud seotud osapooltega tehtud tehingute kohta, mis ei vasta õigusaktidele või raamatupidamiskohustuslase sisedokumentide üldistele nõuetele või turutingimustele.

Lisa 2 Raha
(eurodes)

	31.12.2022	**31.12.2021**
Arvelduskontod riigikassas	11 063 626	7 417 231
Kokku raha	**11 063 626**	**7 417 231**

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul
Nõuded ostjate vastu	4 500	4 500
Ostjatelt laekumata arved	4 500	4 500
Muud nõuded	16 627	16 627
Intressinõuded	16 627	16 627
Ettemaksed	16 900 582	16 900 582
Tulevaste perioodide kulud	46 501	46 501
Muud makstud ettemaksed	16 854 081	16 854 081
Nõuded toetuste eest	3 345 271	3 345 271
Muud nõuded	1 862	1 862
Kokku nõuded ja ettemaksed	**20 268 842**	**20 268 842**

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Ettemaksed	13 344 946	13 344 946
Muud makstud ettemaksed	13 344 946	13 344 946
Nõuded toetuste eest	6 426 858	6 426 858
Muud nõuded	18 917	18 917
Kokku nõuded ja ettemaksed	**19 790 721**	**19 790 721**

Kirjel "Muud makstud ettemaksed" on kajastatud ettemaksed toetusesaajatele sõlmitud toetuslepingute alusel, mis aruandekuupäeva seisuga on kulutamata.
31.12.2021 seisuga on ettemaksete seis 13 344 946 eurot sh:
Personaalseteks uurimistoetusteks 12 451 021 eurot,
Rahvusvahelise koostöö projektideks 780 043 eurot,
Teaduse populariseerimise projektitoetusteks 113 882 eurot,
31.12.2022 seisuga on ettemaksete seis 16 854 081 eurot sh:
Personaalseteks uurimistoetusteks 15 736 602 eurot,
Rahvusvahelise koostöö projektideks 982 276 eurot,
Teaduse populariseerimise projektitoetusteks 135 203 eurot,

Kirjel "Nõuded toetuste eest" kajastatakse nõudeid toetuste rahastajate vastu sihtasutuse ja tema partnerite poolt tehtud kulude osas.
31.12.2021 seisuga on nõuded 6 426 858 eurot sh:
Haridus- ja teadusministeerium 6 361 447 eurot,
Euroopa Komisjon 64 951 eurot,
Muud nõuded 460 eurot.
31.12.2022 seisuga on nõuded 3 345 271 eurot sh:
Haridus- ja teadusministeerium 3 290 934 eurot,
Euroopa Komisjon 54 337 eurot.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad
(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks		0
Käibemaks	177	152
Üksikisiku tulumaks	39 044	30 398
Erisoodustuse tulumaks	2 125	513
Sotsiaalmaks	69 848	52 297
Kohustuslik kogumispension	3 267	2 616
Töötuskindlustusmaksed	4 533	3 559
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	**118 994**	**89 535**

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad
(eurodes)

					Kokku
	Transpordivahendid	Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2020					
Soetusmaksumus	21 416	30 600	52 016	25 788	77 804
Akumuleeritud kulum	-8 566	-30 600	-39 166	-16 847	-56 013
Jääkmaksumus	12 850	0	12 850	8 941	21 791
Amortisatsioonikulu	-4 406		-4 406	-1 819	-6 225
31.12.2021					
Soetusmaksumus	21 416	30 600	52 016	17 036	69 052
Akumuleeritud kulum	-12 972	-30 600	-43 572	-9 914	-53 486
Jääkmaksumus	8 444	0	8 444	7 122	15 566
Amortisatsioonikulu	-4 406		-4 406	-1 818	-6 224
31.12.2022					
Soetusmaksumus	21 416	30 600	52 016	17 037	69 053
Akumuleeritud kulum	-17 378	-30 600	-47 978	-11 733	-59 711
Jääkmaksumus	4 038	0	4 038	5 304	9 342

Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad
(eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.12.2020		
Soetusmaksumus	6 492	6 492
Akumuleeritud kulum	-6 492	-6 492
Jääkmaksumus	0	0
31.12.2021		
Soetusmaksumus	6 492	6 492
Akumuleeritud kulum	-6 492	-6 492
Jääkmaksumus	0	0
31.12.2022		
Soetusmaksumus	0	0
Akumuleeritud kulum	0	0
Jääkmaksumus	0	0

Immateriaalse põhivara koosseisust kanti välja raamatupidamise- ja personali majandustarkvara Tresoor soetusmaksumusega 6492,25 eurot ja kulumiga 6492,25 eurot.

Lisa 7 Kasutusrent
(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2022	**2021**
Kasutusrendikulu	-182 901	-190 195
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2022	**31.12.2021**
12 kuu jooksul	-26 464	-30 923

2022 aastal on kasutusrendikuluna kajastatud büroode ja ruumide rendid AS Emajõe Ärikeskuselt, CERIII BELGIUM 01 SRLlt ja Jukka Savolt ning arvutitöökoha rent Registrite ja Infosüsteemide Keskuselt

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	239 241	239 241
Võlad töövõtjatele	74 640	74 640
Maksuvõlad	118 994	118 994
Muud võlad	2 471	2 471
Muud viitvõlad	2 471	2 471
Saadud ettemaksed	855 575	855 575
Muud saadud ettemaksed	855 575	855 575
Toetuste ja siirete kohustised	2 722 037	2 722 037
Kokku võlad ja ettemaksed	**4 012 958**	**4 012 958**

	31.12.2021	12 kuu jooksul
Võlad tarnijatele	1 164 902	1 164 902
Võlad töövõtjatele	71 538	71 538
Maksuvõlad	89 535	89 535
Muud võlad	15 747	15 747
Muud viitvõlad	15 747	15 747
Saadud ettemaksed	307 280	307 280
Muud saadud ettemaksed	307 280	307 280
Toetuste ja siirete kohustised	3 665 331	3 665 331
Kokku võlad ja ettemaksed	**5 314 333**	**5 314 333**

Kirjel "Muud saadud ettemaksed" kajastakse toetuste maksmiseks või projektide elluviimiseks rahastajatelt saadud ettemaksed. 31.12.2021 seisuga kokku 307 280 eurot Euroopa Komisjonilt ning 31.12.2022 seisuga oli see summa 855 575 eurot.

Kirjel "Muud viitvõlad " on kajastatud toetuse tagasimakse kohustus summas 1 471,80 eurot Haridus ja Teadusministeeriumile seoses Mobilitas+, Teame+ ja Rita projektidega ning 999,03 eurot kreedikaardi kohustus 31.12.2022 seisuga.

Kirjel "Toetuse ja siirete kohustised" on kajastatud Mobilitas+, Teame+, Rita ja Resta projektide partneritele tasumata summad kokku 2 496 719 eurot ning väliskoostööprojektide partneritele tasumata summad kokku 225 318 eurot seisuga 31.12.2022.

Lisa 9 Annetused ja toetused
(eurodes)

	2022	2021
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	3 742 989	8 173 194
Mittesihtotsatarbelised annetused ja toetused	61 826 981	57 336 683
Sihfinantseerimise vahendamine tegevuskuludeks	9 627 758	12 267 719
Sihtfinantseerimise vahendamine põhivara soetuseks	0	133 931
Kokku annetused ja toetused	**75 197 728**	**77 911 527**
sh eraldis riigieelarvest	61 801 981	57 311 683
sh Euroopa Komisjoni rahastus	299 979	863 139
sh EL struktuurifondide vahenditest	12 944 588	19 679 701
sh Norra EMP programmist	126 180	27 170
sh muud toetused ning tegevustoetused	25 000	29 834

Lisa 10 Jagatud annetused ja toetused
(eurodes)

	2022	2021
Liikmemaksud	-888 756	-1 052 182
Uurimistoetused	-50 733 431	-45 240 012
Väliskoostöö projektide toetus	-1 591 938	-1 195 476
Mobilitas+ programmi uurimistoetused	-4 779 447	-6 786 266
EL raamprogrammi ettevalmistus- ja käibemaksutoetus	-342 000	-160 800
Teaduse populariseerimise toetus	-213 311	-173 843
ResTA programmi toetus	-3 657 386	-3 758 364
RITA programmi toetus	-1 096 829	-1 782 600
TeaMe+ programmi toetus	-86 244	-83 908
Preemiad ja stipendiumid	-59 166	-66 481
Tegevustoetus	-60 000	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	**-63 508 508**	**-60 299 932**

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud
(eurodes)

	2022	2021
Mitmesugused bürookulud	-62 984	-135 411
Uurimis- ja arengukulud	-1 340 308	-4 703 267
Lähetuskulud	-169 625	-64 337
Koolituskulud	-28 884	-29 291
Hoonete, ruumide majandamiskulud	-231 142	-214 477
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	-64 506	-91 331
Ürituste ja näituste korraldamise kulud	-774 319	-771 976
Sõidukite majandamiskulud	-1 345	-962
Inventari majandamiskulud	-5 456	-9 156
Toitlustusteenused	0	-212
Meditsiinikulud	-5 677	-5 237
Õppevahendite ja koolituse kulud	-4 631	-21 282
Kolmandatele isikutele hüvitatud kulud	-134 652	-56 869
Transporditeenused	-1 363	-1 185
Tervise edendamise kulud	-6 936	-4 354
Muud	-222	-446
Kokku mitmesugused tegevuskulud	**-2 832 050**	**-6 109 793**

Lisa 12 Tööjõukulud
(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	-1 758 207	-1 556 777
Sotsiaalmaksud	-713 388	-622 264
Võlaõiguslike lepingute alusel makstud palgakulu	-439 934	-350 339
Muud	-45 328	-18 335
Kokku tööjõukulud	**-2 956 857**	**-2 547 715**
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	69	62

Kirjel "Muud" on kajastatud erisoodustuskulu. Juhatuse liikme lepinguga töötajaid oli 1 ja töölepinguga töötajaid 72 seisuga 31.12.2022

Lisa 13 Muud kulud
(eurodes)

	2022	2021
Kahjum valuutakursi muutustest	2 245	-209
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	-4
Käibemaks	-488 779	-1 154 173
Ettevõtte tulumaks	-1 134	-814
Kokku muud kulud	**-487 668**	**-1 155 200**

Kirjel "Ettevõtte tulumaks" on kajastatud maksukulu kingituste, annetuste ja vastuvõtukulude maksustamisest

Lisa 14 Seotud osapooled
(eurodes)

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	**2021**
Arvestatud tasu	73 466	58 531